

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM
2015-09-23
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
18830-15

Sida 1 (5)

SÖKANDE

Expoplus AB, 556542-8280
Mariehällsvägen 37 A
168 65 Bromma

MOTPART

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2015-09-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 652538

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Arbetsmiljöverket genomför en upphandling gällande tillhandahållande av montersystem (2015/013774). Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 25 augusti 2015 har Arbetsmiljöverket beslutat att teckna avtal med annan leverantör än Expoplus AB (Expoplus).

Expoplus ansöker om överprövning av upphandlingen och anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. I anbudet från Eckerud True Quality AB (Eckerud) har inga uppdrag redovisats som är utförda av myndigheter av Arbetsmiljöverkets storlek eller större och anbudet uppfyller därmed inte skall-kravet i förfrågningsunderlagets punkt 2.3.

Arbetsmiljöverket bestrider Expoplus ansökan och anför i huvudsak följande. Av bilagorna till Eckeruds anbud framkommer att de har varit leverantör åt Arbetsmiljöverket under flera år och att de även levererat åt bland andra Länsstyrelsen i Norrbotten som har cirka 250 medarbetare. Skall-kravet i punkt 2.4 förutsätter inte att de två uppdrag som ska redovisas i denna del har utförts åt myndigheter.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att

han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot någon grundläggande princip eller bestämmelse i LOU.

I en överprövningsprocess gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig, på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69). Det är således Expoplus som har att visa att Arbetsmiljöverket har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU samt att bolaget har lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta.

Expoplus har anfört att inga uppdrag har redovisats som är utförda av myndigheter av Arbetsmiljöverkets storlek eller större i anbudet från Eckerud och att anbudet därmed inte uppfyller skall-kravet i förfrågningsunderlagets avsnitt 2.3.

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget obligatoriska krav inte ska beaktas vid utvärderingen. De så kallade skall-kraven som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna utvärdera anbudet. Så länge bestämmelserna i LOU och tillämpliga grundläggande principer beaktas, är en upphandlande myndighet normalt oförhindrad att själv bestämma om och hur anbudsgivaren i sitt anbud ska visa att aktuella skall-krav är uppfyllda. Frågan är om Arbetsmiljöverket brutit mot bestämmelserna i LOU eller tillämpliga grundläggande principer genom att beakta Eckeruds anbud vid utvärderingen.

Av förfrågningsunderlagets punkt 2.3 gällande krav på leverantören framgår följande. "Erfarenhet av likartade uppdrag – Det är viktigt att anbudsgivaren har den erfarenhet och kompetens som krävs för att leverera tjäns-

ten från likartade uppdrag från befintlig eller tidigare kund. Med likartade uppdrag avses att offererad tjänst ska ha levererats till myndighet av Arbetsmiljöverkets storlek eller större samt med likvärdigt behov. Beskriv kortfattat (cirka en halv A4-sida) hur anbudsgivaren uppfyller kravet i ett bifogat dokument.”

Enligt Arbetsmiljöverket framkommer av bilagorna till Eckeruds anbud att Eckerud varit leverantör åt Arbetsmiljöverket under flera år och att de även levererat åt bland andra Länsstyrelsen i Norrbotten som har cirka 250 medarbetare. Explus har inte ifrågasatt dessa uppgifter. Förvaltningsrätten låter dem därför ligga till grund för sin bedömning och finner då att det aktuella skall-kravet får anses uppfyllt såsom Arbetsmiljöverket gjort gällande.

Av förfrågningsunderlagets punkt 2.4 gällande krav på leverantören framgår följande. ”Anbudsgivaren beskriver två likartade uppdrag utförda inom de fem senaste åren.”

Eckerud har i en bilaga till sitt anbud beskrivit två uppdrag utförda inom de fem senaste åren för dels Göteborgs Energi, dels Valdemarsviks Sparbank. Då det som Arbetsmiljöverket framhållit inte finns ett uttryckligt krav om att dessa två uppdrag ska ha utförts åt myndigheter finner förvaltningsrätten att även detta skall-krav får anses uppfyllt.

Förvaltningsrätten finner det därmed inte visat att Arbetsmiljöverket, genom att beakta Eckeruds anbud, brutit mot bestämmelserna i LOU eller tillämpliga grundläggande principer. Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att det saknas skäl att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Eva Gullfeldt

Rådman

Johannes Dahlman har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.